

/1938/

Jako by ten temný mrak, co klesl nad Československo 14. září loňského roku, už neodletěl. Rodiče jsou ustaraní a často i povídají v ústranní. S Hankou není moc řeč, občas mizí na celé odpoledne s kamarádkami ven a Věrka ji dokonce jednou zahlédla v parku s hezkým chlapcem, sestra byla celá zčervenálá, a tak na ni Věrka ani nevolala, jen šťouchla do Edy, zahihňaly se a běžely si po svých.

Březen je ve škole smutný. Řádí záškrt a spolužačka Věruška Lněničková onemocní a zemře. Jednoho dne nepříjde do třídy a už se nikdy nevrátí. Děvčata si utírají oči, vyvěsí na nástěnku její fotografii a přemýšlejí, jak uctít kamarádčinu památku. Kohosi napadne, že uspořádají sbírku na děti v jeslích a také přidají něco na Masarykovu ligu proti tuberkulóze. Vytvoří k tomu pěkné plakátky, které rozvěsí po celé škole a vyberou slušnou sumu.

Na dlouhé truchlení po spolužačce ovšem není čas, všichni se chystají na válku, protože Hitler za hranicemi hřmí. Má nepříjemný hlas a kdykoli ho Věrka slyší z rádia, přeběhne jí po zádech mráz. Hanka raději odchází do kuchyně nebo si zacpává uši. Každopádně ve škole mají novou zábavu – brannou povinnost. Učí se, jak se chovat ve válce a jak se ochránit při leteckém útoku. Je to trochu děsivé a trochu legrační. Jednou jdou i do kina, kde jim promítají krátký film o tom, co při náletu dělat. Věrce se líbí scéna, kdy jedna mladá dívka i přes zvuk sirén zůstává na

ulici a musí k ní přijít strážník a ukázat jí cestu k nejbližšímu krytu. Potom si jdou prohlédnout školní sklep, kam by se v případě bombardování schovali. Další den si zkoušejí nasadit plynové masky a to je teprve velké vzrušení. Pár dívek vtipkuje a jedna se posmívá druhé, ale některé jsou vyděšené a Věrka konejší spolužačku, aby se té ošklivé věci nebála, že sice vypadá strašidelně, ale jen na první pohled. Asi jako nestvůra v pohádce, ze které se vyklubou dobrosrdečný drak, utěšuje ji.

A pak, 23. března se uskuteční cvičný nálet nad Plzní. Všechna okna se musí zatemnit a lidé se utíkají schovat do nejbližšího krytu. Věrka si zapamatuje, že ve sklepech je třeba napustit vodu do lavoru nebo do vaničky a vypnout přívod plynu. Do plátěné tašky si připraví náhradní spodní prádlo, kartáček na zuby a hřeben a také teplý svetr, protože ve sklepech je zima a nikdo neví, jak dlouho bude nálet trvat a kdy by se k nim dostala záchrana, kdyby... Ale na to nesmí myslet, všechno je to jen cvičení a i při něm se nasmějí, když se s dívkami ve školním sklepech rozesadí na dřevěné lavice a některá občas zapiští, protože se lekne, že na ni ze stropu spadl pavouk.

Doba se zdá zrychlená, jak říká maminka. Hrozně to se všemi těmi cvičeními a manifestacemi za demokracii a svobodu, které se konají při každé možné příležitosti a na nichž se zdůrazňují masarykovské hodnoty, utíká. Na jednu je konec školního roku. Děti dostanou vysvědčení už 22. června, protože v Praze se koná jubilejní X. všesokolský slet. A to je velká událost, na kterou z Plzně a okolí odjíždějí cvičenci i diváci. Věrka ví, že sletu se zúčastní i teta Marie a strejda Jaromír Kalivodovi. Později je přijedou navštívit a děvčatům ze sletu přivezou hedvábný památeční šátek.